

jubet dissolutionem maleficii, si dubitet, an solvi possit sine novo maleficio. *Communis*. Et ratio clara est, quia nunquam licet petere, jubere vel quomodolibet alterum inducere ad id, quod ab eo sine peccato fieri non potest, uti est maleficio alio maleficio solvere.

(72. Imo neque id licet permittere, quamvis maleficus sese offerat non rogatus ad maleficio alio maleficio dissolvendum. *Communis*. Sic enim consentiendo esset concurrere ad intrinsece malum; unde Apostolus ad Romanos I, 32, sic habet: *Qui talia agunt, digni sunt morte, non solum qui ea faciunt, sed etiam qui consentiunt facientibus*.

(73. Quando constat quod maleficus potest licito modo, absque novo maleficio prius maleficio dissolvere, licitum est petere, imo jubere, ut solvat, quamvis suspicetur seu credatur id facturum per novum maleficio. *Communis*, contra paucos (87). Et ratio est, quia, cum habeam jus in tali casu petendi quod ab alio recte præstari potest, et est indifferens, imputabitur illius malitiæ, si id cum peccato faciat.

(74. Licitum est ad dissolvendum maleficio adhibere aliquod signum positivum contrarium maleficio ex pacto conditionato diaboli: dummodo illud signum de se sit honestum vel indifferens, verbi gratia, si dæmon sit pactus cum maleficio, ut tandiu duret maleficio, quandiu maleficiatus se cruce non signet, non confiteatur, non communice, non lavet manus, et hujusmodi, licet non tantum se cruce signare, confiteri, communicare, sed etiam manus lavare, et hujusmodi non quidem intentione, eo modo vel signo aliquid efficiendi ope dæmonis in se vel in alio, sed præcisa intentione dissolvendi pactum diabolicum, ac impediendi signum magicum noxium; sicque solvendi maleficio, quod vere licitum est, cum talis intentio sit bona, et medium, ac signum sit licitum. Sic, pluribus congestis, Suarez, tom. I, *De relig.*, lib. II, c. 17, num. 19; Sanchez, lib. II *Moral.*, cap. 41, num. 5; Lessius, *De justit. et jur.*, lib. II, c. 144, dub. 6, num. 45; Martinus Delrius, *Disquisit. magic.*, lib. II, cap. 2, sect. 1, quæst. 2; Laym., lib. IV, tract. 10, cap. 4, n. 9; Castropal., tract. 17, d. 1, p. 11; La Croix, lib. III, part. XI, n. 42, cum Busemb. et aliis ibi citatis; Sporer, *loc. cit.*, sect. 4, n. 41; Tamburini., lib. II, cap. 6, § 2, n. 13, et alii recentiores passim. Unde Tamburini., *loc. cit.*, n. 17; Sporer, *loc. cit.*, n. 42; La Croix, *loc. cit.*, n. 42, et alii recte docent non peccasse peccato superstitionis quemdam lepidum rusticum qui, cum audisset dæmonem pactum fecisse cum quodam sene avaro, ut nemo suum thesaurum terra defossum invenire et auferre posset, nisi qui supra locum bona pulve se reficeret, vinumque hilariter biberet, ibidem pulterem

Nota Romani theologi.

(87) Si constet, maleficio posse licito modo tolli absque novo maleficio: ergo non suspicatur, nec

comedit, vinumque bibit, et thesaurum invenit ac abstulit.

(75. Hinc docet communis opinio, ut testatur praxis universalis, quod vere licitum sit sine novo maleficio tollere signa magica, verb. gr. ligaturas, nodos, volumina capillorum, et alia hujusmodi eo fine, ut diabolus nocere desinat; et hoc tum in contemptum diaboli atque magicæ superstitionis, tum in odium facinoris, quo maleficus ea posuit, veluti tesseram sui pacti cum dæmone: imo non tantum id licitum est, sed et meritorium, ut recte docet Scotus in 4, dist. 32, q. unica, dicens quod ridiculum sit quærere: « An liceat tollere maleficio intentione curandi maleficiatum; non enim, inquit, solum licet, sed est meritorium destruere opera diaboli. »

(76. Vere superstitiosi sunt denuntiandi; ut tamen eorum superstitio pariat onus denuntiationis, duo requirunt: primo, ut adsit expressa vel tacita dæmonis invocatio; secunda, quod sit mortaliter peccaminosa. Lupus, part. III, lib. XV, art. 3, differ. 2, pag. 257; Felix Potestas, t. II, p. II, n. 234.

(77. Præcipua remedia spiritualia adversus maleficia adhibenda decem passim a doctoribus assignari solent: 1° Magna fides et plena fiducia in Deum, ejusque divinam protectionem; 2° oratio, præsertim conjuncta cum jejunio, ut patet ex verbis Christi *Matth. XVII, 20*, ibi: *Hoc autem dæmoniorum genus non ejicitur, nisi per orationem et jejunium*; 3° susceptio baptismi, si quis nondum sit baptizatus; 4° confessio sacramentalis peccatorum, loquendo de baptizatis; 5° sumptio sanctissimi Eucharistiæ sacramenti; 6° devota invocatio sanctissimi nominis Jesu, beatæ Mariæ Virginis, sancti angeli custodis, aliorumque sanctorum; 7° signum sanctæ crucis; 8° reliquiæ sanctorum, agnus Dei, cerei sacri, panis, sal, aliæque res rite ab Ecclesia benedictæ; 9° aqua benedicta; 10° exorcismi ab Ecclesia ad id instituti et approbati.

(78. Pænæ statutæ contra maleficos, divinatores aliosque similes superstitiosos, sunt illæ assignatæ supra, a n. 39 ad 42, contra sortilegos, servata proportione secundum majorem vel minorem gravitatem delicti; et advertendo, quod Deus *Exodi XXII, 8*, sic expresse decrevit: *Maleficos non patieris vivere*, per maleficos intelligens omnes habentes pactum (etiam tacitum) cum dæmone, ut recte notat Suarez, *De religion.*, tom. I, tract. 9, lib. II, cap. 19; Gobat, tom. III, part. IV, *De superstitionibus*, n. 1040, et alii. Et *Deut.* cap. XIII, 10, cum seq. statuit gentes integre delendas esse propter superstitiones expressas, *ibid.*, vers. 10 et 11, inter quas sunt observatores somniorum, augures alique similes superstitiosi. Item multæ sunt pænæ decretæ contra ipsos in sacris canonibus apud Gratianum, tota causa 26, et in codice Justiniani

credit quis id tolli per aliud maleficio; at si ita suspicatur et credit, peccat ut habetur n. 71.

lib. XIX, tit. *De maleficis, et mathematicis, et cæteris similibus*.

(79. Judex competens maleficorum, divinatorum, sortilegorum aliorumque superstitionis, rei sunt ecclesiastici aut laici quidem, sed qui superstitioni addiderint hæresim, est solus ecclesiasticus, ut per se clarum est; si autem laici superstitioni hæresim non addiderint, tunc etiam laicus est judex competens, et datur locus præventioni cum crimen maleficii seu superstitionis sit misti fori, ex quo contra ipsum, non tantum in jure canonico, sed etiam in civili statutæ sint pænæ, ut patet in codice toto titulo *De maleficis et mathematicis, et cæteris similibus*; sic Abbas, in cap. 2 *De sortil.*; Gregorius de Valentia, tom. III, disp. 6, q. 3, p. IV; Gobat, *loc. cit.*, num. 1048; Delrius, lib. V *Disquisit. magic.*, et alii passim supra n. 43 et 44.

(80. Confessarii suos pœnitentes reos de aliqua superstitione, divinatione, magia, incantatione, maleficio, et hujusmodi, debent specialiter interrogare de sequentibus: I. Quo fine tali superstitioni se addixerint, v. g. an ratione vehementis passionis, tristitiæ, vindictæ, luxuriæ, avaritiæ aut sanctitatis nomen conciliandi, quæ esset sacrilega hypocrisis. II. De idololatria, an dæmonem loco Dei habuerint, eique obtulerint sacrificia aut preces fuderint. III. De apostasia, an Deo et B. Mariæ Virgini, sanctis vel fidei sacramentis renuntiaverint. IV. De hæresi, an crediderint dæmonem esse Deum, esse adorandum, non esse damnatum, eique adherentes non esse damnandos; seu alios articulos nostræ veræ fidei abnegaverint. V. De blasphemis in Deum, Christi humanitatem, B. Mariam Virginem et sanctos. VI. De sacrilegiis, an

sacra et præsertim Eucharistiam profanaverint, aut iis indigne usi fuerint. VII. De luxuria et nefandissima commistione cum dæmonibus incubis vel succubis, ut solent lamæ et striges. VIII. De damnis proximo illatis in segetibus, animalibus, hominibus, et præsertim infantibus, et sponsis, si nocuerint per maleficia, ligamina, incantationes, et hujusmodi.

(81. Insuper confessarii debent eos monere de infra scriptis suis obligationibus: I. Quod ipsi tenentur pactum expressum, si quod habent cum dæmone, aut commercium penitus statim dissolvere. II. Comburare aut confessario consignare chirographum seu signum, si quod habent. Non est tamen necesse, ut malefici pœnitentes curent sibi a dæmone restitui tale chirographum vel signum, si ipse habeat, quia per veram pœnitentiam sufficienter recedunt a pacto, illudque totaliter dissolvunt. III. Libros suos, schedas, ligaturas aliaque instrumenta superstitionis magicæ artis comburare seu consignare confessario. IV. Omnia damna illata resarcire omni modo possibili juxta regulas generales restitutionis, ex damno dato; ad quod proinde etiam tenetur fiscus (ubi veneficorum bona confiscantur) uti et hæredes, si ad eos bona deveniant. V. Excommunicationem in bulla *Cænæ* incurrisse, si suis superstitionibus formalem hæresim addiderint, ideoque non posse absolvi a confessario non habente facultatem specialem absolvendi ab hæresi. Secus vero, si non fuerint formales hæretici, vel apostatæ, aut idololatræ, juxta dicta supra, n. 9.

(82. Quoad ea quæ concernunt astrologiam judiciariam, vide verb. *ASTROLOGIA*, *ASTROLOGUS per tot.* ubi late de omnibus.

SURRIPIENTES.

(1. Surripientes, asportantes, aut apud se retinentes hostias vel particulas consecratas, curiæ sæculari tradi debent puniendi: *Bened. XIV*, tom. I, constit. 93, incip. *Ab augustissimo*, § 1. (2. Et si ecclesiastici sint, sunt degradandi et curiæ sæculari tradendi. *Idem, ibid.* (3. Etiam pro prima vice; etiam minores xxv annis dummodo vicesimum attigerint. *Idem, ibid.* (4. Rejctis exceptionibus de non consecratione aut de honesta intentione, nisi ab ipsis reis probentur. *Idem, ibid.*, § 4 et 5.

(5. Insuper attendenda est sanctio Clem. XIII, in const. incip. *Gravissimum*, in qua

confirmatis Apostolicis constitutionibus contra surripientes vel asportantes, aut apud se retinentes sacras hostias vel particulas consecratas, editis ab Innocentio XI, anno 1677, IV Idus Martii, Pontificatus sui anno I, et ab Alexandro VIII, anno 1690, XI Kalendas Februarii, Pontificatus sui anno II, et a Benedicto XIV, anno 1743, Nonas Martii, Pontificatus sui anno IV decernitur, ut hujusmodi criminis reis constitutis, sincera delicti confessio facta in primo generali interrogatorio, nil suffragetur ad mitiendam pœnam traditionis brachio sæculari, in dictis constitutionibus inflictam.

SUSPECTA DE HERESI PROPOSITIO.

Vide verb. *PROPOSITIONES DAMNATÆ*, n. 24.

SUSPENSIO.

ARTICULUS I.

Quoad ejus esse et divisionem.

1. Suspendio quid sit. — 2. Suspendio dividitur in suspensionem ab officio, in suspensionem a beneficio et in suspensionem ab officio et beneficio

simul. — 3. Suspendio ab officio quæ sit. — 4. Suspendio a beneficio quæ sit. — 5. Suspendio ab officio et beneficio simul quæ sit. — 6. Suspendio ab officio et beneficio dividitur in totalem et partialem. — 7. Quæ sit dicta suspendio totalis. — 8. Quæ sit partialis ab officio, et partialis a beneficio.